

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Ratifikation af en Erklæring om en Fornyelse af Danmarks Tiltræden af den valgfri Bestemmelse til Statutten for den ifølge Forbundspagtens Artikel 14 oprettede, faste mellemfolkelige Domstol for et yderligere Tidsrum af 10 Aar.

(Forslaget til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 4415).

Sagen sattes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Moltke): Siden Rigsdagen i sin Tid gav sit Samtykke til Danmarks Tilslutning til den af Folkeforbundet oprettede faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje i Haag og til den valgfri Bestemmelse, hvorved Danmark forpligtede sig til at anerkende Domstolens Domsmyndighed som bindende i de Tvistigheder af egentlig juridisk Art, som omhandles i Artikel 36 i Domstolens Statut, har Domstolen løst de Opgaver, der er blevet stillet den, paa en saadan Maade, at den maa siges fuldt ud at have svaret til de Forventninger om Saglighed og Grundighed, med hvilke man besluttede dens Oprettelse. Dens Opgave bestaar ifølge Folkeforbundspagtens Artikel 14 dels i at afsige Domme i internationale Retsstridigheder, dels i at afgive Responsa af raadgivende Art i alle Spørgsmaal, der forelægges den af Raadet eller Forsamlingen. Det er hidtil hovedsagelig paa sidstnævnte Maade, at Domstolen har ydet sin Medvirken til Bilæggelse af opstaaede internationale Tvistigheder og i det hele til Fremme af den mellemfolkelige Retsudvikling, men den har dog ogsaa i flere Tilfælde afsagt Domme i Retstvistigheder mellem enkelte Stater. Den har ved sin Virksomhed allerede skabt sig en meget betydelig Autoritet, og dens Betydning tør siges at have faaet en ikke uvæsentlig Forøgelse ved Vedtagelsen fornylig af Senatet i Washington af et Forslag om Tilslutning til den, hvorved den muligvis vil kunne blive et værdifuldt Tilknytningspunkt mellem de Forenede Stater og selve Folkeforbundet.

Medens nogle Stater allerede i 1921 uden Forbehold har tiltraadt den valgfri Bestemmelse, der medfører en retlig Pligt til Henvisning til Domstolen af Retstvistigheder, gav andre Stater, deriblandt Danmark, foreløbig kun deres Tilslutning

for et Tidsrum af 5 Aar. Det var dog naturligvis allerede den Gang Mening, at Tilslutningen skulde fornyes, hvis Ordningen viste sig tilfredsstillende, og da dette utvivlsomt er Tilfældet, paatænker man da ogsaa efter Henstilling fra den 6te ordinære Delegeretforsamling i forskellige af de Lande, der i det heromhandlede Spørgsmaal er nærmest sidestillet med os, at skride til en Fornyelse af Tilslutningen; saaledes har den svenske Regering i Slutningen af forrige Maaned forelagt den svenske Rigsdag et Forslag om Fornyelse af Sveriges Tiltræden af den valgfri Bestemmelse for et Tidsrum af 10 Aar.

Ogsaa jeg finder et Tidsrum af 10 Aar passende, hvorfor jeg anbefaler det foreliggende Forslag til det høje Tings Velvillie.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Sagens Overgang til anden (sidste) Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Danmarks Ratifikation af Protokollen om en Ændring til Artikel 16 i Pagten for Folkenes Forbund.

(Forslaget til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 4441).

Sagen sattes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Moltke): I Artikel 16 i Folkeforbundspagten indeholdes der, som bekendt, Bestemmelser om de Tvangsmidler, der staar til Forbundets Raadighed i Tilfælde af, at et Forbundsmedlem bryder Pagten ved at gribe til Krig. I 1921 vedtog Forsamlingen, som det fremgaar af det foreliggende Forslags Bilag 3, foranlediget af Forslag bl. a. fra Danmarks og de andre nordiske Landes Side, forskellige Ændringer i og Tilføjelser til Artiklen gaaende ud paa dels at tillægge Raadet visse Beføjelser med Hensyn til Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt et Pagtbrud foreligger og om Tvangsmidlernes Anvendelse, dels at indføre forskellige Lempelser i Artiklens Krav om Anvendelse af økonomiske Tvangsmidler.